

ŠRÁMKŮV PÍSEK '84

3

PŘÍJEMNÝ

Přehlídka divadel malých jevištních forem je pro nás svazáky okresu a města možností načerpat zkušenosti a poznatky pro rozvoj zájmové umělecké činnosti v našich svazáckých organizacích. Pošlední, dvacátý pátý ročník Šrámkova Písku, se pro nás stal podnětem k tomu, abychom hledali cesty, jak navázat na tradice mládežnických souborů, které sehráli velkou roli při aktivizaci mládeže již ve třicátých letech. Tehdejší mládežníci byli jedni z prvních, kteří otevřeně upozorňovali na nebezpečí fašismu prostřednictvím starých písní.

I my jsme začali navazovat na tyto tradice prostřednictvím mládežnických programů složených z nejlepších jednotlivců a kolektivů pracujících v rámci ZO SSM a pionýrských skupin. Ve spolupráci se Stálou divadelní scénou jsme obnovili práci mládežnického divadelního souboru, který svou účastí na meziokresní přehlídce způsobil příjemné překvapení nejen porotcům, ale, a to hlavně, divákům. Je jen škoda, že svým charakterem neodpovídá statutu národní přehlídky divadel malých jevištních forem.

Pozornost věnujeme i rozvoji netradičních forem ZUC. Jejím představitelem je skupina historického šermu RIVAL, která nás reprezentovala na celé řadě přehlídek u nás, ale i v zahraničí jako např. v Polsku a NDR. Pod patronací tohoto souboru chceme připravit v příštím roce nesoutěžní přehlídku skupin historického šermu, která by se měla uskutečňovat vždy v mezidobí konání Šrámkova Písku. Jako malé překvapení by mělo být vystoupení této skupiny na příštím ročníku této přehlídky. Připravujeme... ale nechte se raději překvapit.

Je jasné, že zájmovou činnost a hlavně zájmovou uměleckou činnost není možné "dělat" bez řádného zázemí. V současné době máme jeden profesionální klub mládeže v

Milevsku a připravujeme otevření dalšího klubu mládeže v Písku, takže pokud přijedete na příští přehlídku, budete se moci zúčastnit programů tohoto klubu. Uvažujeme samozřejmě i do budoucna. V současné době připravujeme zahájení výstavby klubu mládeže, který by měl splňovat i ty nejnáročnější požadavky

včetně malého divadla pro 170 osob. Jeho začlenění do historické části našeho města je samo o sobě podnětem pro navázání na uměleckou historii i současnost.

Snažili jsme se vytvořit za vydatné pomoci ostatních organizátorů ty nejlepší podmínky pro váš pobyt v našem městě. Víme, že mladí lidé mají vždycky co říci k současnosti, a nejen říci, ale ukázat, že chtějí něco udělat pro budoucnost mladé generace.

Právě současná doba chce především po nás, mladých lidech, rozhodné činy pro zachování míru na celém světě. Vždyt jedině život v míru nám dává možnost naplňovat své zájmy a potřeby a tedy i hrát "mladé divadlo" nejen pro mladé.

Když už jste dočetli článek až sem, vězte, že Vám chceme popřát příjemný zbytek pobytu v Písku, který nese přídomek Jihočeské Atény. Takže hodně příjemných zážitků a na XXVII. ročníku se budeme těšit na shledání s Vámi i s Vašimi představeními.

V. Měchura
předseda
OV SSM
Písek

POBYT

□ □ □ □

DIVADLO

NA OKRAJI

Dovolujeme si vám předvést představení, které není ještě na repertoáru. Byli bychom proto také rádi, kdyby nebylo spojováno s původně ohlášeným názvem - třeba se to bude jmenovat jinak. Původně jsme měli na mysli něco jako rockový muzikál, tedy žánr, který se u nás příliš nepěší. Dělali jsme něco takového poprvé a tak jsme museli řešit řadu problémů jak se stavbou textu (příběh? sled čísel?), tak třeba s tím, jak "zákony" naší poetiky přenést na choreografa (se kterým jsme spolupracovali poprvé) a přes něj zase zpátky na herce, kteří dohromady pohybově zrovna tak moc ve formě nejsou.

Konečným výsledkem co do žánru je jakýsi vědomý kompromis, z nedostatku jiného pojmenování označený jako "pohybové oratorium" na dané téma.

K tématu nás inspiroval román Knuta Faldbakena Bídné roky. Zpočátku jsme si neuvědomovali, že to "ekologické" téma je tak vážné. Sami jsme se v jednom okamžiku lekli, že nám to nevychází zrovna růžově. Ale na druhé straně má-li divadlo mít nějaký smysl a chce-li vystoupit proti letargii, tak to asi jinak nejde.

Nemáme zatím tištěný program - tak několik základních informací: autorem textu, hudby a aranžmá je Miki Jelínek, dramaturgem je Zdeněk Potužil a choreografem Jan Hartman. Hudbu nahráli Ladislav Malina (bicí), Jiří Veselý (bezpračcová baskytara) a Miki Jelínek (kytary a klávesové nástroje). Účinkují Miki Jelínek, Eva Kulichová, Petr Lepša, Lenka Machoninová, Ondřej Pavelka, Eva Salzmannová a Luboš Veselý.

-zp-

DUHA

je bechyňský soubor, který v příštím roce oslaví 30 let svého trvání. Složení souboru se sice měnilo, ale loutkařské zaměření zůstává. V posledních letech se soubor zaměřil na úpravu klasických pohádek, např. Princzna s ozvěnou a Červená Karkulka. V letošním roce získal soubor ocenění na Skupových Strakonických a představením J. Bručka Golux, které je - stejně jako představení pro ŠP - určeno dospělejším divákům. Kolektiv, složený dnes především ze studentů bechyňské střední keramické školy, uvede

STŘÍBRNÝ TÁCEK

- sváží čtvrt hodinovou groteskní koláž mladých, která se v řadě kratičkových dadaisticko-nonsensových vstupů přesně trefuje do prázdnoty stereotypů a klišé, do nicotnosti, již nás pod rouškou nabubřelé a líbivé formy často obšťastňuje divadelnictví herecké, loutkové i televizní. Kolektiv souboru si vlastně původně jen hrál sám pro sebe, ale postupně všechny 3 scénky vykrytalizovaly až k uváděnému představení.

-r-

LŠU ŽEROTÍN

představuje soubor, který má na dramatickém oboru školy devítiletou historii. Studenti z různých škol (gymnázia, ekonomické školy, učňovské školy) nastudovali v průběhu let v rámci dramatické výuky - pochopitelně v proměnlivém složení - řadu textů: s pořadem z poezie V. Majakovského a s pásmem V. Nezvala - P. Šrůta se účastnil soutěže ZUC.

LÁSKO, Ó LÁSKO, TY MOCNÁ ČARODEJKA

je starší přestudovaná inscenace souboru. Forma vyprávěcího "ilustrovaného" divadla podle Haškova humorného textu dala studentům prostor k etudám a improvizacím, které vystavěly postupně nynější podobu inscenace.

LIDOVÁ

KONSERVATOŘ

Posluchačka režie na LK v Hradci Králové se seznámila se svou partnerkou před dvěma lety. Nejprve tu byl nápad dělat spolu dialog, jenže velice rychle se začaly hrát nejen s textem, ale i s rekvizitami a hudbou, a tak je tomu vlastně dodnes.

STRAŠIDLO CANTERVILLSKÉ

je hravou autorskou verzí Wildovy satiry na zkomercionalizovaný život. Žádné z dosavadních 15 představení se zásluhou nápaditosti a divadelního vtípu jedno druhému nepodobá, a nebude tomu jinak ani s představením zde na Šrámkově Písku.

DIVADLO X

vzniklo v roce 1958 jako studentský soubor, který se původně věnoval interpretaci básnických textů. V 70. letech přešel soubor postupně na typ divadla malých jevištních forem a v současné době se věnuje jevištnímu ztvárnění literárních předloh. Za dobu své existence se brněnské Divadlo X stalo renomovaným a velmi úspěšným souborem, což dovědčuje 54 ocenění na soutěžích a přehlídkách domácích, ale i úspěšné zahraniční reprezentace (Jugoslávie, Rakousko, Velká Británie, PLR). Šrámkova Písku se zúčastňuje pravidelně od roku 1976.

KOMEDIE O FRANTIŠCE

je starý barokní lidový text, na jehož základě soubor vytváří v rovině lidovosti současné jakési naivní hudební divadlo, s využitím široké škály svých výrazových prostředků a možností.

-r-

VIDĚLI JSME...

OIDIPUS PODLE SOFOKLA

Divadelní klub Jirásek z České Lípy se na Srámkově Písku představil před dvěma roky Snem královce Hamleta. Nyní přijel s Oidipem podle Sofokla, inscenací, která navazuje na započatou cestu - a řekněme hned, že velice nesnadno schůdnou a v našich podmínkách nevyšlapanou - na které se soubor snaží vycházet z metody Grotowského. Na rozdíl od předcházející inscenace je na Oidipovi znát jakési ohmatání si této metody. Nicméně stále asi nacházíme více nedostatků než kladů. Jedním z nedostatků je například velice nesnadná orientace běžného diváka, který třeba nečetl nic o Oidipovi, a jde-li někdo do divadla, není jeho povinností předem přečíst potřebnou literaturu, v příběhu. Nejsou zcela jasné vztahy mezi jednotlivými postavami, i když zase na druhou stranu musíme přiznat, že oproti Hamletovi se značně vyjasnily. Představení bylo místy přepatetizované, exprese a křeč, a to právě byly okamžiky, kdy jsme hercům nejméně věřili, přestože ve srovnání s Hamletem šli všichni mnohem víc do sebe. Co na tomto velice talentovaném a fundovaném souboru je nejobdivuhodnější, je jeho houževnatost v probíjení divadla, které jim učarovalo a je zřejmě blízké jejich názoru.

-mg-

EXPEDICE

Kdo DSKS zná, nebyl překvapen, že předvedla expedi- ci úspěšnou. Je to chytrá výprava, která vede přes knihu Medvídek Pú a přes se- verní točnu k mnoha dalším subtilnějším významům. Vyna- lézavé hledání paralel lid- ského a zvířecího, půvabný zmatek slov, z nichž žádné není ponecháno v klidu a bez povšimnutí, křehká herecká práce dokážou udělat z před- stavení tohoto souboru auten- tický zážitek. Jsou tu vyrov- nané herecké osobnosti, tře- baže jejich výkon nese různou míru stylizace (včetně zcela civilního projevu). Nápady prostupují představe- ní a jejich kvalita nenechá- vá na pochybách, že jde o sou- bor originální a nezaměnitel- ný.

-in-

program

dnes

PÁTEK 8.6.

ZK Jitex

- 10.00 - DIVÁCKÉ FÓRUM
- 14.00 - Duha Bechyně - E. Machart: Stříbrný tácek (20 min)
- 15.00 - Lidová konzervatoř Východočeského KKS (absolvent- ské představení) - O. Wilde: Strašidlo canterwil- lské (25 min)
- 16.00 - LSU Žerotín Olomouc - J. Hašek: Lásko, ó lásko, mocná čarodějko (30 min)
- 19.00 - Divadlo X Brno - Komédie o Františce (70 min)
- 21.00 - Divadlo na okraji Praha - studiové představení

Stálá divadelní scéna

- 22.30 - projekce filmů FAMU

zítra

SOBOTA 9.6.

ZK Jitex

- 10.00 - DIVÁCKÉ FÓRUM
- 14.00 - D 3 Karlovy Vary - Z. Schmid - A. Franková: Mezi dvojím zasyčením kopy (55 min)
- 15.30 - A studio Praha - Píseň sobů (55 min)
- 17.00 - Lampa Praha - S. Lem: Mellem (60 min)
- 21.45 - DIVÁCKÉ FÓRUM
- závěrečný večírek

Stálá divadelní scéna

- 19.30 - slavnostní zakončení ŠP
- 20.00 - Kolotoč Praha: Bersidejsi (75 min)

FIMFÁRUM

Originalita krásných Wer- chových pohádek předpokládá u každé interpretace přinej- menším osobitost. Studio P se jí pokusilo dosáhnout pohy- bovými a prostorovými nápady, bez použití rekvizit. Zdá se však, že jevištnímu převyprávění textu, který má kvality především literární a jako takový je chronicky známý, pohybové ilustrace nestačí. Naopak se může stát, že se za nimi, spolu s nejasnou funkcí batikových kostýmů, Werichův text téměř ztrácí. A že příliš krotkým pojetím předlohy mizí i hlavní před- nosti amatérského komediant- ství: syrovost, drzost a od- vaha. Studio P však zároveň předvedlo radost z pobytu na jevišti a velkou chuť k hra- ní, a to jsou přednosti prá- vě tak nezbytné.

-in-

MACBETH

Shlédlí jsme představení souboru Fopa Karviná Macbeth které prokázalo snahu hledat způsoby vyjádření závažných myšlenek. Mohli bychom hovo- řit o divadle hledajícím, pod čímž se skrývá i různorodost úrovně symbolických vyjádře- ní, práce s imaginární rekvizitou i jiných prvků. Poziti- tivní jistě je - mimo řady jiných dobrých momentů - že se soubor snaží sdělit svůj názor nepřímou cestou, avšak tato sdělovaná myšlenka se v divákovi rodí asi velice těž- ce, tím spíše, že s publikem ŠP se občas velice obtížně navazuje bezprostřední kon- takt, což ovšem nemusí být vždy chybou publika. Možná by byl na místě sevrěnější dra- matický tvar...

Co je cílem? Vypovídat hrou o skutečnosti nebo hrou o hře či vypovědi hrou o hře vypovídat o skutečnosti. Při- čemž je důležité podotknout, že žádná z těchto variant ne musí být horší než druhá....

CO MĚ LÁKÁ

seminární postřehy

ROZHOVOR S LUŽKEM RICHTREM

Z dopolední diskuse, mám dojem, vylítl - mimo jiné - i jeden fakt: někteří diváci by zřejmě byli rádi, kdyby si mohli "zaškátulkovat" divadlo, které děláte. Myslím tím loutkářství, činohru atd. Domníváš se, že je to možné? Ponechme nyní stranou otázku, zda je to správné nebo užitečné či potřebné.

Mojí touhou je, aby diváci brali naši inscenaci takovou, jaká je, nezatižení kategorizacemi. U běžných diváků si myslím, že to funguje - jdou prostě do divadla podívat se na představení. Odborníci - což jsme vlastně my všichni tady - by si měli vědomě pěstovat nezatižený přístup, potlačit v sobě apriorné očekávání toho či onoho a nechat na sebe představení působit. Jsou představení dobrá a špatná. A to je jediná "norma".

Co si myslíš o novém trendu, pokud je nový, který se začíná projevovat zejména v pražských amatérských či nohelných souborech, pronikání loutky do tohoto typu divadla?

Je to nový trend. V minulých desetiletích se oba druhy divadla ostře oddělily a žilo si každé ve své ulitě. Loutkové divadlo mohlo jen těžko snést konkurenci divadla normálního a normální divadlo ho přirozeně podceňovalo. Až přišel Drak z Hradce Králové a Naivní divadlo z Liberce a dokázaly, že problém není v loutce samotné, ale v tom, že tento prostředek se zavedl - kdysi - jako něco pokleslého, méněcenného. Mnozí na jedné straně loutkovým divadlem pohrdali - a pohrdají -, na druhé straně vyžadují, aby bylo takové, jaké je. A co víc, obě tato divadla v lecčems předběhla i běžná "herecká" divadla.

Drak začal například s něčím, co láká i nás - s použitím loutky vedle živého herce tak, že jeden umocňuje druhého a ten zas prvního - prakticky v nekonečné řadě. To jsem si nejvíc upřesnil při práci na naší nové verzi Markéty Lazarové.

V čem je podle tebe novost použití loutky na dnešním divadle?

V tom, že u loutky přestala být nejdůležitější napodobovací funkce a začala být chápána sama za sebe. Díky své materiálové podstatě může vypovídat o něčem, o čem nemůže vypovídat člověk. Specifikou loutky oproti živému herci je její větší obočnost, znakovost. Myslím si, že je to součástí celkového vývoje divadla k maximální syntetičnosti. Divadla saha-

jí po co nejučinnějších prostředcích a hledají novou stylovou jednotu, která by dříve nebyla možná. Díky tomu se dnes můžou naučit mnohem loutkáři od činoherců a naopak. Jsem jen rád, že dochází k stále častějším konfrontacím a Šrámkův Písek je v Čechách jedním z těch míst, kde k takové konfrontaci dochází nejčastěji.

Před nedávnem jsi začal studovat na DAMU, obor loutkářství. Jak vidíš budoucnost po ukončení studií ty?

V tomto směru můžu podep-

sat to, co řekl v rozhovoru ve Zpravodaji kolega Borna, jen s tím rozdílem, že vidím možnost změny ve stávajících profesionálních divadlech ještě o něco skeptičtěji. Škoda, že divadelní zákon nerespektuje přirozený vývoj divadel tak, aby mohly soubory, které již neplní svou funkci, zaniknout, a jiné - živé - vzniknout.

Děkuji za rozhovor, který se málem neuskutečnil pro pracovní vytížení dotazované ho.

-ag-

Po skončení semináře Mimeoestetická funkce divadla jsme požádali jeho lektorku J. Turbovou o několik závěrečných postřehů:

Jak vlastně vznikla myšlenka uspořádat tento druh semináře?

Když jsem byla vyzvána k vedení semináře, musím se přiznat, že jsem do toho neměla chuť. Tři dny se mi zdály příliš málo, neměla jsem možnost podílet se na výběru a právě skutečnost, že řadu vybraných seminaristů dobře znám, není pro terapeuta moc výhodná. Náš společný projekt s Dr. H. Jůnovou původně počítal s prací na dané téma ve dvou skupinách, ale když jsem zůstala sama, vycházela jsem z toho, že obsah semináře bude vymezen jako psychodrama. A tento předpoklad se také naplnil.

Jaké zkušenosti Vám průběh semináře přinesl?

Přes dlouholeté zkušenosti v této oblasti mi práce ve skupině přinesla nečekaný zážitek. Neúčastnila jsem se výběru členů skupiny, ale podařilo se sestavit skupinu se zcela zvláštní a mimořádnou schopností intenzivně prožít. Projevila se taková síla vztahů, která formovala velmi příznivou atmosféru skupiny. Všichni jsme si uvědomili, že psychodrama není samoučelná technika či rutina, ale naopak jedna z významných forem vyvolávání aktivity v dynamice vztahu.

Mohla byste nám na závěr zhodnotit průběh a výsledek semináře?

Musím Vás zarmoutit, ale nemohu. Prožitky členů skupiny byly tak silné a tak intenzivní, že nelze udělat žádný rozbor nebo analýzu. Vím jenom zcela jistě, že to byla práce úspěšná. Všichni členové pracovali jak již bylo řečeno s velkou intenzitou bez ohledu na čas, přestávky, odpočinek. V psychodramatických scénách byl podstatný především osobní prožitek účastníků, ale není bez zajímavosti, na jak vysoké úrovni zde byl herecký projev bez výjimky u všech členů skupiny. Nikdo nepřicházel pozdě, nikdo v průběhu neodcházel a když jsme seminář skončili, přišel zcela spontánní návrh, abychom v semináři pokračovali i nadále, abychom se třeba za půl roku znovu sešli ve stejném složení a v práci pokračovali. Myslím si, že to hovoří za všechna hodnocení.